

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/61/2020
Identifikačné číslo spisu:	8119010141
Dátum vydania rozhodnutia:	05.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8119010141.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvinenej F. R. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 5. októbra 2020 v Bratislave dovolanie obvinenej podané prostredníctvom obhájcu Mgr. Mareka Taubera proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 31. júla 2019, č. k. 4To/22/2019-647, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku dovolanie obvinenej F. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov uznesením z 15. apríla 2019, č. k. 5T/8/2019-622, rozhodol, že vo veci obvinenej F. R. podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku („Tr. por.“) obžalobu sp. zn. 3Pv 735/16 zo 17. januára 2019, doručenú na Okresný súd v Prešove 22. januára 2019, odmieta a vec vracia prokurátorovi. Zo spisu vyplýva, že obžaloba bola podaná prokurátorom Okresnej prokuratúry Prešov pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona na skutkovom základe v nej uvedenom s tým, že obvinená F. R.Á. 29. septembra 2016 v čase približne o 15:25 hod. v meste Prešov - miestna časť U. H., po miestnej komunikácii ul. H. (označenou ako vedľajšia cesta), viedla motorové vozidlo zn. Kia Sportage, ev. č. D. XXX Y., kde prichádzala do križovatky tvaru „T“, uvedenej cesty s cestou X/XX - ul. H. (označená ako hlavná cesta), kde na pokyn vyplývajúci zo zvislej dopravnej značky „P 2 - Stoj, daj prednosť vjazdu!“ s dodatkovou tabuľkou „P 12 - tvar križovatky“, s vozidlom zastavila na mieste, odkiaľ mala do križovatky náležitý rozhľad, avšak dostatočne nesledovala situáciu v cestnej premávke a náležite sa nepresvedčila, či z jej ľavej strany nejazdí po hlavnej ceste iné vozidlo, aj keď v danom mieste je viditeľnosť až do vzdialenosti približne 194,2 m, ale v úmysle odbočovať vľavo sa s vozidlom pohla cez dva jazdné pruhy určené pre smer jazdy Prešov - Vranov nad Topľou, pričom nedala prednosť v jazde motorovému vozidlu zn. Mercedes Benz GLK, ev. č. T. XXX R., ktoré do križovatky prichádzalo po hlavnej ceste a ktoré v tom čase viedla B. K. C. v smere jazdy od mesta Prešov do mesta Vranov nad Topľou v ľavom jazdnom pruhu z dvoch jazdných pruhov určených pre daný smer jazdy a bezprostredne pred samotnou zrážkou sa jej snažila vyhnúť brzdením a prejdením vľavo do protismerného jazdného pruhu, avšak nárazu už nedokázala zabrániť a došlo k zrážke uvedených motorových vozidiel na úrovni vodorovného značenia „V1b - dvojité pozdĺžne súvislé čiary“,

ktoré oddeľuje protismerné jazdné pruhy, kde došlo k nárazu pravej prednej časti motorového vozidla zn. Mercedes Benz GLK do prednej časti motorového vozidla zn. Kia Sportage, a teda došlo k vzniku dopravnej nehody, pri ktorej B. K. C. utrpela zranenia, a to pomliaždenie hrudníka vľavo, pomliaždenie pravého predkolenia, pomliaždenie ľavého predkolenia, odreninu chirurgicky ošetrenú na pravom ramene a podvrtnutie krčnej chrbtice, ktoré vznikli v príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou a ktoré si vyžiadali liečenie v trvaní od 7 do 21 dní, svojím konaním obvinená porušila ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c), § 20 ods. 1, § 137 ods. 2 písm. c), písm. h) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť prokurátor, na základe, ktorej Krajský súd v Prešove uznesením z 31. júla 2019, č. k. 4To/22/2019-647, podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil uznesenie Okresného súdu Prešov z 15. apríla 2019, č. k. 5T/8/2019-622, a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Proti tomuto uzneseniu Krajského súdu v Prešove podala dovolanie obvinená F. R. vo svoj prospech prostredníctvom obhajcu Mgr. Mareka Taubera podaním zo 17. júna 2020, doručeným 22. júna 2020 (obsahovo rovnaké podanie z 5. mája 2020 označené ako dovolanie podala aj samotná obvinená), ktorým navrhla, aby dovolací súd v súlade s § 386 ods. 1 Tr. por. rozsudkom vyslovil, že bol porušený zákon v ustanovení § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. (t. j. súd nerozhodoval v zákonom zložení) a zároveň podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove z 31. júla 2019, č. k. 4To/22/2019-647. V podanom dovolaní bol uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. s tým, že v konaní pred Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 4To/22/2019 rozhodoval nezákonný senát, ktorému bol podľa dovolania spis pridelený nesplnením podmienky uvedenej v § 51 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z tohto dôvodu je podľa dovolania nezákonné celé konanie, rovnako tak konanie, ktoré mu predchádzalo, vedené senátom 4To a aj postúpenie veci do senátu 7To na uvedenom krajskom súde.

Vzhľadom na spôsob svojho rozhodnutia nepovažuje dovolací súd za potrebné podané dovolanie ďalej bližšie rozvážať a odkazuje na jeho obsah v spise na č. l. 755 - 757.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila Okresná prokuratúra Prešov písomným podaním zo 7. júla 2020 (doručeným 9. júla 2020, č. l. 758 - 759), ktorým navrhla dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. f) Tr. por. ako neprípustné, pretože dotknuté uznesenie Krajského súdu v Prešove z 31. júla 2019, č. k. 4To/22/2019-647, nemožno považovať za rozhodnutie podľa § 368 ods. 2 Tr. por., čo je možné konštatovať aj vo vzťahu ku konaniu, ktorému nepredchádzalo žiadne také rozhodnutie.

K tomuto vyjadreniu Okresnej prokuratúry Prešov zo 7. júla 2020 sa vyjadrila obvinená prostredníctvom obhajcu Mgr. Mareka Taubera písomným podaním zo 4. augusta 2020, doručeným 7. augusta 2020 (č. l. 760 - 761), podľa ktorého s poukazom na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky („Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky."), čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky („Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon."), § 1 Tr. por. (s poukazom na jeho obsah, podľa ktorého „...treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb"), § 368 ods. 2 Tr. por. (s poukazom na jeho obsah, podľa ktorého „Ak tento neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie...") a skutočnosť, že podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na vrchole štruktúry právnych predpisov stoja Ústava Slovenskej republiky, ústavné zákony a medzinárodné zmluvy a nie Trestný poriadok, senát Krajského súdu v Prešove, ktorý rozhodoval vo veci sp. zn. 4To/22/2019, napĺňa teóriu ovocia (plodov) z otráveného stromu a z tohto titulu je napadnuté uznesenie nezákonné, resp. nezákonný senát nemôže plodiť zákonnosť a žiada rozhodnúť o dovolaní spôsobom v ňom uvedeným.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) na rozhodnutie o podanom dovolaní 24. septembra 2020.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol

porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por. ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernu a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 371 ods. 2 Tr. por. minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku <. alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona <. alebo Trestného poriadku <. o podmienечnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienечne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienечnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

Podľa § 382 písm. f) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Po predložení veci Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal podané dovolanie spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a preto bolo nutné podané dovolanie odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. f) Tr. por. Uvedené vyplýva z nasledujúcich skutočností.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok určený na nápravu v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia na úrovni riadneho opravného prostriedku. Dovolanie preto možno podať iba proti niektorým druhom súdnych rozhodnutí vydaných v trestnom konaní (sú výslovne uvedené v § 368 ods. 2 Tr. por., pričom minister spravodlivosti môže podať dovolanie aj proti rozhodnutiam uvedeným v § 371 ods. 2 Tr. por.), a to z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por. a dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.), pričom dovolací súd je viazaný uplatnenými vecnými dôvodmi dovolania (dovolateľom vytýkanými chybami) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, resp. z iných, dovolateľom neuvedených dôvodov (§ 374 Tr. por., § 385 Tr. por.). Dovolací súd pri náprave namietaných pochybení preskúma v zásade tie nedostatky, ktoré boli preskúmané už v odvolacom konaní a neboli napravené odvolacím súdom, ako aj pochybenia spôsobené odvolacím súdom, čomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a povinnosť obsahovo namietat skutočnosti známe v pôvodnom konaní zakladajúce niektoré z dovolacích dôvodov najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.).

Jednou zo základných podmienok, ktoré musí dovolací súd zisťovať ešte pred tým, ako bude posudzovať obsah dovolacích námietok, je to, či bolo dovolanie podané proti právoplatnému rozhodnutiu, proti ktorému je možné dovolanie podať. Okruh rozhodnutí, proti ktorým je možné podať dovolanie, vymedzuje v prvom rade ustanovenie § 368 ods. 2 Tr. por., a to týmito rozhodnutiami:

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol (je zrejmé, že aj v tomto prípade musí ísť o rozhodnutie vydané na základe riadneho opravného prostriedku podaného proti rozhodnutiu podľa písmen a/ až g/, a nie proti akémukoľvek rozhodnutiu, čo vyplýva zo systematiky dotknutých ustanovení právnej úpravy dovolania).

V ustanovení § 368 ods. 2 Tr. por. sa zároveň síce vyjadrením „ak tento zákon neustanovuje inak“ otvára možnosť podania dovolania aj proti ďalším rozhodnutiam, avšak za podmienky, že je to výslovne ustanovené Trestným poriadkom. Tieto ďalšie rozhodnutia, proti ktorým je možné podať dovolanie vyplývajú z úpravy dôvodov dovolania v § 371 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého môže podať dovolanie minister spravodlivosti aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku <..> alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona <. alebo Trestného poriadku <. o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmiennečne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmiennečnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste. Z uvedenej právnej úpravy však vyplýva, že uvedené právo podať dovolanie je v tomto prípade § 371 ods. 2 Tr. por. viazané na osobu ministra spravodlivosti a dovolanie v týchto prípadoch nemôže podať ani obvinený ani generálny prokurátor.

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že medzi rozhodnutiami, proti ktorým je možné podať dovolanie, nie je uznesenie o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por., pričom v prejednávanej veci bolo podané dovolanie proti rozhodnutiu nadriadeného súdu, ktorým bolo také uznesenie súdu prvého stupňa zrušené a bolo mu uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol, teda proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, odvolací súd sa nemohol meritorne zaoberať pochybeniami vytýkanými v dovolaní a ich posudzovanie bolo irelevantné.

Vyššie uvedený výklad dotknutých ustanovení Trestného poriadku je v súlade s ustálenou súdnou praxou, ktorá sa aplikuje v takýchto prípadoch, podľa ktorej okruh rozhodnutí, proti ktorým je prípustné dovolanie, je s účinnosťou od 1. septembra 2011 explicitne ustanovený v § 368 ods. 2 písm. a) až písm. h) Tr. por.; ďalšie druhy dovolaní napadnutelných rozhodnutí, ktoré má na mysli slovné spojenie uvedené v návěti tohto ustanovenia „ak tento zákon neustanovuje inak“, vyplývajú z § 371 ods. 2 Tr. por. s tým, že tieto môže účinne napadnúť len minister spravodlivosti; naproti tomu odsek 3 § 371 Tr. por. nerozširuje okruh ministrom spravodlivosti napadnutelných rozhodnutí, ale rozširuje okruh dovolacích dôvodov, v rámci ktorých má minister spravodlivosti možnosť domáhať sa aj nápravy skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený (R 52/2016).

Pokiaľ dovolateľ napriek uvedenej zákonnej úprave poukazuje vo vyššie uvedenom vyjadrení zo 4. augusta 2020 na niektoré ustanovenia Ústavy Slovenskej republiky najmä ohľadom práva na súdnu a inú právnu ochranu, tak odvolací súd uvádza, že ani súd nemôže vykladať zákon a jeho jednotlivé ustanovenia tým spôsobom, ktorý je v rozpore s jeho obsahom s poukazom, že podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Žiadny druh a metóda výkladu práva (právnej normy) neumožňuje prijať záver, že uznesenie o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi podľa § 241

ods. 1 písm. f) Tr. por., resp. rozhodnutie nadriadeného súdu o riadnom opravnom prostriedku podanom proti takému rozhodnutiu možno podradiť medzi rozhodnutia, proti ktorým je možné podať dovolanie. K tomu dovolací súd uvádza, že rozhodnutie o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi nemá charakter konečného rozhodnutia vo veci samej a ide o rozhodnutie, ktorým súd rozhoduje o tom, či konanie predchádzajúce podaniu obžaloby má také závažné procesné chyby, ktoré by neumožňovali prejednať vec v súdnom konaní. Z uvedeného potom vyplýva, že takým rozhodnutím sa nerozhoduje o vine či nevine obvinenej osoby alebo iným meritórnym spôsobom o podanej obžalobe (akým je napr. uznesenie o postúpení veci inému orgánu), a preto tento druh rozhodnutia ani zákonodarca nezaradil medzi rozhodnutia, proti ktorým je možné podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (obdobne tak nie je možné postupovať napr. v prípade uznesenia o postúpení veci inému súdu alebo uznesenia o postúpení veci samosudcovi či uznesenia o postúpení veci senátu). Zákonodarca v prípade tohto druhu rozhodnutia teda ani najzávažnejšie prípadné porušenia zákona (ktoré sú obsiahnuté v úprave jednotlivých dôvodov dovolania) nenadradil zásade stability a nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí a v tomto ohľade nie je určujúce, že Ústava Slovenskej republiky výslovne upravuje zásadu neodňateľnosti zákonného sudcu, keďže táto upravuje aj iné skutočnosti, ktoré sú dovolacími dôvodmi a pokiaľ by zákonodarca chcel umožniť uplatniť niektorý z dovolacích dôvodov proti akémukoľvek súdnemu rozhodnutiu vydanému v trestnom konaní, tak by to týmto spôsobom aj ustanovil v Trestnom poriadku.

Zhrnutím dovolací súd uvádza, že dotknuté rozhodnutie, proti ktorému bolo podané dovolanie, nie je medzi rozhodnutiami, ktoré sú podľa zákona napadnuteľné dovolaním, a preto dovolací súd na neverejnom zasadnutí podané dovolanie podľa § 382 písm. f) Tr. por. odmietol ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.